

Schinzel, Andrzej

Wspomnienia pośmiertne : Wacław Sierpiński (1882-1969)

Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego 46, 277-280

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

a od 1948 członkiem czynnym Polskiej Akademii Umiejętności, od r. 1933 był członkiem korespondentem, a od 1946 - członkiem zwyczajnym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, na członka korespondenta powołało go również Francuskie Towarzystwo Kardiologiczne /1936/. Był prezesem Towarzystwa Naukowego Lekarskiego w Łodzi /1945-1946/ i Towarzystwa Naukowo-Lekarskiego w Gdańsku /1946-1947/, członkiem tytularnym PAN /1952/ i członkiem Towarzystwa Lekarskiego Warszawskiego. Głównym, obok kliniki, terenem działalności Semerau-Siemianowskiego było Towarzystwo Internistów Polskich, którego był prezesem w latach 1931-1937 i 1949-1951; tu również utworzył i przewodniczył /1949-1953/ Sekcji Kardiologicznej.

Profesor Méciwój Semerau-Siemianowski był odznaczony Medalem X-lecia Odzyskania Niepodległości, Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Zmarł przedwcześnie w pełni sił twórczych 20.VI.1953 w Warszawie.

Andrzej Śródka

WACŁAW SIERPIŃSKI /1882-1969/

Wacław Franciszek Sierpiński urodził się 14 marca 1882 w Warszawie. W r. 1904 ukończył Wydział Fizyko-matematyczny Uniwersytetu Warszawskiego ze stopniem kandydata nauk i złotym medalem za pracę z teorii liczb napisaną pod kierunkiem G. Woronoja. W r. 1906 doktoryzował się w Uniwersytecie Ja-

giellońskim. W r. 1908 habilitował się w Uniwersytecie Lwowskim, a w r. 1910 został mianowany profesorem nadzwyczajnym tego uniwersytetu. W latach 1914-1917 był internowany w Rosji; powrócił do Polski w r. 1918. Jesienią 1918 powołany ze Lwowa do Warszawy został w roku 1919 mianowany profesorem zwyczajnym Uniwersytetu Warszawskiego i piastował to stanowisko do roku 1960. W latach 1948-1960 pracował również w Państwowym Instytucie Matematycznym, przekształconym w r. 1952 w Instytut Matematyczny Polskiej Akademii Nauk; do r. 1967 był przewodniczącym Rady Naukowej tego Instytutu. Był członkiem korespondentem /1917/ a następnie członkiem czynnym /1921/ Polskiej Akademii Umiejętności, członkiem rzeczywistym /1952/ i wiceprezesem /1952-1956/ Polskiej Akademii Nauk. Szczególnie duże zasługi położył dla Towarzystwa Naukowego Warszawskiego jako jego członek od r. 1908, wiceprezes w latach 1926-1931 i prezes w latach 1932-1951. Dwukrotnie /po pierwszej i drugiej wojnie światowej/ przeprowadził rekonstrukcję siedziby Towarzystwa - Pałacu Staszica.

W roku 1920 wspólnie z Z. Janiszewskim i S. Mazurkiewiczem założył czasopismo "Fundamenta Mathematicae" i był jego redaktorem do r. 1951. W latach 1958-1969 był redaktorem naczelnym pisma "Acta Arithmetica".

Profesor Wacław Sierpiński zmarł 21 października 1969.

Sierpiński był jednym z twórców Warszawskiej Szkoły Matematycznej. Jego prace naukowe dotyczyły teorii mnogości, to-

pologii, teorii funkcji zmiennej rzeczywistej, teorii liczb i analizy klasycznej. Szczególnie ważne są prace z teorii mnogości dotyczące pewnika wyboru i hipotezy kontinuum. Prace te zyskały Sierpińskiemu międzynarodowe uznanie. Był wiceprezsem Międzynarodowych Kongresów Matematyków w Bolonii i w Oslo, a na Kongresie w Zurychu miał jeden z referatów plenarnych. Był członkiem zagranicznym Akademii: Bułgarskiej, Czeskiej, Holenderskiej, Jugosłowiańskiej, Niemieckiej, Papieskiej, Paryskiej, w Limie, Rumuńskiej, Serbskiej i Włoskiej, Towarzystw Królewskich w Liège i Neapolu, ponadto członkiem, a w latach 1962-1965 wiceprezesem Międzynarodowej Akademii Filozofii Nauki w Brukseli. Otrzymał doktoraty honoris causa uniwersytetów w Amsterdamie, Bordeaux, Lucknow, Lwowie, Moskwie, Paryżu, Pradze, Sofii, Tartu i Wrocławiu. Był odznaczony wieloma orderami polskimi i obcymi, m.in. Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Komandorskim Legii Honorowej. Imieniem jego nazwano jeden z kraterów na Księżycu a także jedną z ulic Warszawy i jedną z nagród naukowych Polskiego Towarzystwa Matematycznego. Dzieła wybrane Sierpińskiego pt. "Oeuvres Choiesies" wydane zostały w latach 1974-1976 przez Państwowe Wydawnictwo Naukowe. Zawierają one oprócz kilkuset prac, jego życiorys, kompletny spis prac /724 pozycje/, książek /50 pozycji, włączając przekłady/ i skryptów /12 pozycji/, spis artykułów i przemówień /111 pozycji, 3 brak/ oraz omówienie w sześciu artykułach całokształtu spuścizny nauko-

wej. Spośród licznych publikacji o Sierpińskim cytuję trzy: K. Kuratowski "Wacław Sierpiński, wiceprezes Polskiej Akademii Nauk", Nauka Polska, 1956; tenże, "Wacław Sierpiński 1882-1969", Nauka Polska, 1969; A. Schinzel, "Wacław Sierpiński", Warszawa 1976.

Andrzej Schinzel

ANDRZEJ SOŁTAN /1897-1959/

Andrzej Sołtan, fizyk, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, urodził się 25 listopada 1897 w Warszawie, zmarł 10 grudnia 1959 w Warszawie.

Był członkiem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego /korespondentem od r. 1945, zwyczajnym od r. 1950/, członkiem Prezydium Polskiej Akademii Nauk, był członkiem i prezesem Polskiego Towarzystwa Fizycznego. Był odznaczony Krzyżem Oficerskim i Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Sztandarem Pracy I klasy.

W roku 1926 ukończył studia wyższe w zakresie fizyki w Uniwersytecie Warszawskim, z którym następnie związał się na większą część swego życia. Jedyne w latach 1939-1945 pracował w Polskich Zakładach Philipsa w Warszawie, a w latach 1945-1947 podjął się kierownictwa Katedry Fizyki Doświadczalnej Politechniki Łódzkiej. Po dwóch latach powrócił do uczelni macierzystej i w roku 1948 objął kierownictwo Katedry